

hatlan helyzetből kimenekülhessen. A népszípolozó uzsorások pedig titkos örömmel várják, mikor hullanak az áldozatok az ő polyp-karjaikba.

Szomorú helyzet tárul elénk, melyet nyomban orvosolni, vagy legalább enyhíteni kell.

Nézetünk szerint komolyan meg kell bírni: oly mérvű-e a járvány, hogy az országos vásárok tartása veszélylyel jár? Ha nem olyan, akkor meg kell a vásárokat engedni s módot nyújtani az iparos és termelő közönségnek, hogy az életszükségletére szükséges pénzt beszerezhesse. Ellen esetben be kell szüntetni az adó-végrehajtást. Elég a csapásból egy is.

Horthy Gyula. †

A beregmezei köz- és társadalmi életnek egyik kiváló alakja s oszlopos embere dőlt ki Horthy Gyulában, ki bár a szomszédos Ugocsa vármegye szülöttje volt, tevékeny életének minden gyökérszála Beregmezei közéletéhez voltak szövődve.

Egyike volt ő azon tetterőtől duzzadó férfiaknak, kik a közpálya minden mozgalmából hatalmas tevékenységi kört öleltek fel s míg egyrészt családok jövőjét anyagi és szellemi tekintetben előkészítették, más részről a közügyek tevékeny előharcosai valának.

Alakjára s külső modorára nézve a régi táblabírói kornak egy itt felejtett alakját véltük benne látni, de tettei s munkássága a modern haladás emberére vallottak, ki a helyzetet és körülményeket uralni bírta.

Hatalmas tipicus alakja volt a megyei közéletnek. Barátságos egyénisége, nyílt, férfias, szókimondó határozott modora barátokat szerzett számára még az ellennézettiek között is. Közdolgokban nem volt olyan tér, hol tevékenységét ki ne fejtette volna. — Emberi gyarlóságtól ő se volt ment, de közügyekben való tevékenység, akaraterő, férfiaság, hazafiaság, őszinteség, barátság és vendégszeretet tekintetében kiváló példányképe volt azon magyar nagybirtokosainak, kik a régi jó szokások megóvása mellett az újabb kor igényeivel s a hazafias józan haladással lépést tartani bírnak s a kiktől sokat tanulhat az újabb nemzedék.

Életrajzi adataiból a következőket sikerült megszerezni.

Horthy Gyula Bereg vármegye nyugalmazott főszolgabírája született Ugocsa vármegye Szőlősvég-Ardó községében 1827-ben, hol atyja földbirtokos volt. Iskolai pályáját Máramaros-Szigeten végezte. Majd 1848-ban, mindjárt a szabadságharc kezdetén ifjú lelkesedéssel állott azok sorába, kik a haza függetlenségeért

fégyvert ragadtak, s részt vett az erdélyi hadjárat dicső, de fárasztó küzdelmeiben, gyakran adván jelét halált megvető vitézségének. Fokként emelkedett a hadnagyi, majd főhadnagyi rangra. Végigküzdötte a szabadságharcot egész a zsidói fégyverletéig. Később 1850-ben Beregszászban Mazur nevű zsendár-örmeester által — ki a volt honvédekre valódi hajtóvadászatot tartott — elfogatva, Kassára kísértetett s az osztrák hadseregbe soroztatott be s az országban elhelyezett ezredeknél szolgált mint egy két évig, honnan — kegyelem útján — elbocsátva, Tisza-Szalkán telepedett meg s egészen a gazdálkodásnak élt, melyet oly szerencsével és szakértelemmel vezetett, hogy az ősi birtokot mintegy megtízszerezte. Az 1861-iki rövid néhány hónapig tartó alkotmányos éra alatt a tiszaháti járás első alszolgabírája volt, majd ismét birtokára vonult vissza, míg az alkotmányos korszak bekövetkeztével állandóan a tisztviselői pályára lépett. 1867-ben a tiszaháti járásnak, majd 1871-ben, 1877-ben és 1883-ban tartott tisztújítások alkalmával a kasszonyi járásnak főszolgabírájává választott meg; 22 évig valódi erélylyel és ambícióval viselte hivatalát, melynek járásában kiváló tekintélyt szerzett. — 1889-ben mint tisztviselő nyugalomba vonult, de azért nem szünt meg a közpálya tevékeny harcossá lenni, míg nem az utolsó évben súlyos betegség, majd a halál ragadta el a közélet és szeretett családjára éléről, melynek jóléteért annyit fáradozott.

Temetése tegnap megfelelő diszszal, a város és vármegye intelligenciájának nagy részvéte mellett Beregszászon ment végbe s hült tetemei az itteni ev. ref. sirkertben helyeztetek el, mivel a hulla T.-Szalkára való szállítása, a járványra való tekintetből, mellőztetett. Gyászjelentést a család és a Beregszászi Hitelintézet igazgatósága bocsátott ki. Előbbi a következőleg hangzik:

Alólirottak úgy a maguk, mint az összes rokonság nevében mélyen megszorodott szívvel jelentik forrón szeretett atyjuk, nagyatyjuk, testvérük, após, sógoruk és unokatestvérük nagybátyai Horthy Gyula 1848—49-iki honvédfőhadnagy, beregmezei volt főszolgabíró, ev. ref. egyházmegyei tanácsbíró, törvényhatósági és városi bizottsági tag, a Beregszászi Hitelintézet és a beregmezei közbontó takarékpénztár igazgatótanácsosa, a beregmezei gazdasági egyesület alelnökének, stb. 1893. évi szeptember hó 6-án Beregszászban, éjjeli 11 órakor, élete 66. évében hosszas szenvedés után törént gyászos elhunyt. — Az egyházi szertartásnak Beregszászban, f. hó 9-én délelőtt 11 órakor leendő megtartása után a boldogult hült tetemei Tisza-Szalkára fognak szállíttatni és ott örök nyugalomra helyeztetni — Beregszász, 1893. szeptember hó 7-én. — Testvérei: Horthy Elek, Horthy Vilmos; sógornői: özv. Horthy Lászlóné, szül. kölcei Kölcsény Róza, özv. Horthy Pálné, szül. ludányi Bay Katalin, Horthy Vilmosné, szül. bizáki Puky Mária és gyermekeik; Gyermekei: Horthy Ilona, özv. hosszumezei

Buzinkay Gáborné, Horthy Erzsébet, férj. pálóczi Horváth Lajosné, Horthy Gyula; unokái: Buzinkay Gyula és Gábor, Horváth Gábor, Sarolta és Anna; veje: Horváth Lajos; unokatestvérei; nagybátyai id. Horthy István, özv. igrizsi Kiss Józsefné, szül. gecsei Gecsey Borbála.

Hirek.

— **Gondnoksági kinevezés.** A kultuszminisztérium a felső-hrabonczai állami iskolai gondnoksághoz Bossányi Ferencz, Stuller Róbert, és Csekate Györgyöt rendes tagokul kinevezte.

— **Egyházi kinevezések.** Ekkel Lajos róm. kath. papnövendék Nagy-Majtényba, Jóna József pedig Munkácsra, segédlelkészül kinevezetett.

— **Hivatalvizsgálat.** Megyénk főispánja, Lang Kálmán főispáni titkár kíséretében e hó 2-án a felvidéki járás főszolgabírói hivatalát látogatta meg, hol a hivatalos ügykezelés körüli példás rend és pontosság felett teljes megelégedését és elismerését fejezte ki.

— **A kolera** vármegyénkben napról-napra gyengül, aminek a szigorú hatósági intézkedéseken kívül a nagyon meghűsült időjárás is az oka. — Most már naponta csak egy-két megbetegedés vagy haláleset fordul elő az egész megye területén s valószínűleg nagyon rövid idő alatt egészen megszűnik a járvány. — A vészbizottsághoz legutóbb beérkezett távirati jelentések szerint tegnap délelőtt a vármegye területén az összes betegek száma hat volt. — A kolera terjedése ellen tett intézkedések felülvizsgálása céljából vármegyénk főispánja e hó első napjaiban titkárja és a vármegyei főorvos kíséretében elutazott a leginkább inficiált községek: Miszticze és Hátmege, s ott mindent felülvizsgálva a legszigorúbb óvintézkedéseket tette s azok pontos végrehajtásáról személyesen győződött meg. — Jobszty Gyula alispán ugyan e célból holnap Szolyvára utazik.

— **Megdöböntő öngyilkosság.** Az egész országnak, de különösen a »Nemzeti színház«-nak gyásza van. Nagy Imre a magyar színpad legkitünőbb drámai művésze, a fővárosi és vidéki közönség elkényeztetett kedvence, a nők ideálja nincs többé. Kedden éjjel pisztolylövéssel vetett véget életének, mely annyi hirrel és dicsőséggel volt összekötve. Még aznap délelőtt a legjobb hangulatban vett részt a »Kegyenc« próbáin, s alig néhány óra múlva az életben játszotta el a legmeghatóbb tragédiát, önmaga alkotva meg annak végzetes megoldását. — Mindedig még csak sejtik, mi indította öngyilkosságra az alig 44 éves férfit. — Halálát 16 éves, szép hajadon leánya s vele együtt az egész ország siratja.

— **Ő Felsége a király** e hó 8-án a galiczai hadgyakorlatokról jöve Lavocznén át, Szolyvát, Munkácsot és Bányt érintve, Erdélybe utazott.

— **Az esperes választás** ügyében Bary Sándor bátyui ref. lelkész e hó 8-ra Bányába bizalmas értekezletet hívott egybe, melyen 20 lelkész és a világiak közül többen jelentek meg.

már meghalni, befejezni ezt a rossz, elhibázott életet s aludni, álmodni örökké...

Most kétszeres erővel ébredt fel benne az emberi ösztön, élni akart, élni. Hisz újból kezdte ezt az életet. Eltemeti a multat, a mult emlékeit s él a jelennek, jövőnek és »ő neki.«

IV.

A szépen megkezdett dolgot elrontotta az a csuf halál. Odaült a szép szőke baba arcára s befedte a szempilláit.

A vén Brand felszisszent.

— Meghalt. Vége az ő életének, vége az enyémenk is. Ki fog engem fentartani? Ki fizeti a házbért? Én nem bírok dolgozni. Olyan vagyok, mint a madár, a melynek levágják a szárnyait!...

A rozoga asztalhoz támaszkodott.

— Kinek kell egy ilyen vén, nyomorult ember mint én vagyok? Ha Tituszhoz megyek, kidob...

Nevetni kezdett.

— Ha-ha!... Milyen ironiája a sorsnak. A menyasszonyi koszoru jó lesz a fejfájásra, s a fátyol meg szemfedőnek...

Aztán kibotorkázott. Reggeledni kezdett. A közeli gyár gőzgépe zakatolt, kürtöje okádtá a csuf fekete füstöt. A tejes asszonyok nagy ekhós-szekereken vitték a rossz, pancsolt tejet. A szemetes házról-házra járt, s csengetésével felverte azokat, kik még Morfeusz ölében ringatóztak.

Vióra.

Egy asszonyról.

— Rajz —

I.

Ott fogadott külön, saját szobájában.

Éppen menni készült. Hanem úgy mondta: elhalasztja a sétat, úgy is esőre hajlik az idő, meg a kocsi rendesen fejfájást szokott kapni. Különben nem volt semmi komolyabb célja az uttal. Ráhagyta, hogy elhiszem, pedig abból nem volt igaz egy szó sem.

Az égen csak egy darab báránnyelkő kergette a másikat, a kikocsizást az orvos ajánlotta. A komornája előtte való nap megsugta, hogy legtöbb örömét a kikocsizásban találja, s sápadt arcára vidámság ül, ha elhagyja otthonát.

Hanem azért ráhagyta. Kifogásai jól estek. Ő pedig felkúporodott a kerevetre. Felrakta sárgaczipőbe bujtatott apró lábait.

— Jó hogy eljött — mondta.

Megcsókoltam a kezét. Hagyta. Ott maradt kicsiny keze az enyémenk. A hideg vékony ujjak érintése jól esett. — Megcsókoltam még egyszer.

Csak előbb felrakott hajából, a mint oda temette a tengerzöld bársony vánkossok közé, egy hajfűrt kibontakozott; oda lógott a homlokára, a szemébe.

Figyelmeztettem rá.

— Már mindegy — mondta halvány mosollyal — jó lesz úgy is, ma már itthon maradok. Azután még jobban összehuzta magát.

— Ma irtam neki — kezdte. Olvastam a bécsi lapokból, hogy részt vett a tegnapi futtatásban. Ott volt a neve a verseny nyérők közt. Oda irtam neki, biztosan megkapta.

Az utolsó szóknál, mintha valami szégyenletes dolgot mondott volna, alig lehetett érteni a szavát. Szép metszésű, vékony, szintelen ajkát be-beszívta a fogai közé. A szemét lehunyta.

Nyomasztó csend uralkodott a szobában egy darabig. A jázmin csokorról egy kis boldos méhecske neki szaladt az ablak tejüvegének. Oda csapta magát s leesett a szőnyegre. Úgy kell neki, minek ment bolond fővel neki!

A szívemre mintha valami teher nehezedett volna. Kiváncsi voltam az asszony által előadott folytatására. A torkomat szoritotta valami, de azért kiszisszegttem valahogy:

— És azután...?!

Először nem szólt semmit, csak a szája rándult meg idegesen. Hanem egyszerre gyorsan felugrott a kerevetről. Úgy félig-meddig lehempelyedett róla, magával rántva egy vánkost.

Oda kuszott hozzám s átkulcsolt kezekkel oda borult a térdemre. Elfogta a zokogás.

Felemeltem magamhoz. A szeméből oda-hullott egy könnycsepp a kezemre, mikor mondta:

— Nem irt vissza. Nem kellek már neki.

II.

Ott tartottam a szegény asszonyt a karjaim közt. Szerettem régen, azt kívántam, hogy az enyém lehessen. Most az lehetett volna.